PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z HISTORII W KLASACH 4-8

Cele przedmiotowego systemu oceniania

- ✓ Sprawdzenie poziomu opanowania wiedzy i zdobytych umiejętności.
- ✓ Mobilizowanie ucznia do dalszej pracy.
- ✓ Stymulowanie rozwoju ucznia.
- ✓ Dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach, specjalnych uzdolnieniach ucznia.
- ✓ Diagnozowanie poziomu nauczania.

Cele kształcenia – wymagania ogólne

I. Chronologia historyczna

1. Odróżnianie przeszłości, teraźniejszości i przyszłości.
2. Posługiwanie się podstawowymi określeniami czasu historycznego: epoka, okres p.n.e., okres n.e., tysiąclecie, wiek, rok.
3. Obliczanie upływu czasu między wydarzeniami historycznymi.
4. Umieszczanie procesów, zjawisk i faktów historycznych w czasie oraz porządkowanie ich i ustalanie związków przyczynowo-skutkowych.
5. Dostrzeganie zmian w życiu politycznym i społecznym oraz ciągłości w rozwoju kulturowym.

II. Analiza i interpretacja historyczna

1. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł (w tym kartograficznych), próba wyciągania z nich wniosków.
2. Lokalizacja w przestrzeni procesów, zjawisk i faktów historycznych przy wykorzystaniu map i planów w różnych skalach.
3. Rozróżnianie w narracji historycznej warstwy informacyjnej, wyjaśniającej i oceniającej.
4. Objaśnianie związków przyczynowo-skutkowych, analizowanie zjawisk i procesów historycznych.
5. Dostrzeganie potrzeby poznawania przeszłości dla rozumienia procesów zachodzących we współczesności.

III. Tworzenie narracji historycznej

1. Konstruowanie ciągów narracyjnych przy wykorzystaniu zdobytych informacji źródłowych.
2. Posługiwanie się pojęciami historycznymi i wyjaśnianie ich znaczenia.
3. Przedstawianie argumentów uzasadniających własne stanowisko w odniesieniu do procesów i postaci historycznych.
4. Tworzenie krótkich i długich wypowiedzi: planu, notatki, rozprawki, prezentacji.

Obszary aktywności podlegające ocenie

Na lekcjach historii oceniane będą:

- ✓ posługiwanie się podstawowymi pojęciami z zakresu chronologii, obliczanie czasu wydarzeń, długości ich trwania, umieszczenie ich na osi czasu,
- ✓ czytanie mapy i korzystanie z atlasu,
- ✓ czytanie ze zrozumieniem (tekstu z podręcznika),
- ✓ analiza prostego tekstu źródłowego,
- ✓ umiejętność łączenia faktów, myślenia przyczynowo – skutkowego, porównania epok, ustrojów politycznych, społecznych i gospodarczych na przestrzeni dziejów,
- ✓ wykorzystanie ilustracji, filmu, nagrania audio jako źródła informacji (dokonanie opisu w formie ustnej lub pisemnej),
- ✓ wypowiedzi ustne,
- ✓ wypowiedzi pisemne (zadania domowe, wypracowania na tematy historyczne),
- ✓ sprawdziany pisemne (testy, sprawdziany, kartkówki),
- ✓ zaangażowanie i wkład pracy ucznia,
- ✓ udział w konkursach historycznych,
- ✓ praca w grupie rówieśniczej,
- ✓ prowadzenie zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń.

Formy i metody sprawdzania wiedzy

- ✓ Odpowiedzi ustne: dłuższa wypowiedź na określony temat w oparciu o pojęcia, daty i fakty historyczne.
- ✓ Wypowiedzi pisemne: kartkówki (10 -15 min.) obejmujące zakres materiału z trzech ostatnich lekcji, mogą być niezapowiedziane (mają rangę odpowiedzi ustnej)
- ✓ Sprawdziany podsumowujące poszczególne działy poprzedzone są lekcją powtórzeniową z podaniem zakresu materiału. Zapowiedziane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.

- ✓ Wkład pracy w przyswajanie wiedzy na lekcji bieżącej (krótkie wypowiedzi, praca w grupach, udział w dyskusji, uzupełnianie kart pracy, ćwiczenia z mapą).
- ✓ Umiejętności doskonalone w domu :

-praca domowa: ocenie podlegają: pomysłowość rozwiązania, poprawność rzeczowa, umiejętność prezentacji (w przypadku prac ustnych).

- samodzielnie opracowane prace dodatkowe oparte na innych źródłach niż podręcznik (plansze, rysunki, referaty, gazetki, prezentacje, itp.)

- ✓ Aktywność pozalekcyjna, udział w konkursach.

Zasady pracy na lekcjach historii

1. Obowiązkiem ucznia jest przyniesienie na lekcję: podręcznika i zeszytu przedmiotowego.
2. Aktywność na lekcjach nagradzana będzie „plusami". Pięć „plusów" to ocena bardzo dobra. Przez aktywność na lekcji rozumiemy: częste zgłaszanie się i udzielanie poprawnych odpowiedzi, wykonywanie dodatkowych ćwiczeń w czasie lekcji oraz zadań domowych „dla chętnych", aktywną pracę w grupach.
3. Uczeń prawo raz w ciągu półrocza zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy to sprawdzianów zapowiedzianych z tygodniowym wyprzedzeniem) oraz brak zadania. Każde kolejne nieprzygotowanie lub brak zadania jest równoważne z oceną niedostateczną
4.. Brak zeszytu jest równoznaczny z brakiem pracy domowej.
5. W przypadku nieobecności na lekcji obowiązkiem ucznia jest zapoznanie się z omawianym materiałem oraz uzupełnienie notatek .
6. O sprawdzianach i testach z większej partii materiału nauczyciel informuje z tygodniowym wyprzedzeniem, natomiast kartkówki obejmujące nie więcej niż trzy ostatnie lekcje mogą być przeprowadzane bez zapowiedzi.
7. Sprawdziany i prace domowe są dla ucznia obowiązkowe, więc nie powinien ich unikać.
8. Jeśli z przyczyn losowych uczeń nie pisał ich w wyznaczonym terminie, powinien to zrobić w ustalonym z nauczycielem czasie (w ciągu tygodnia od powrotu do szkoły).
9. Jeśli uczeń otrzymał ze sprawdzianu ocenę niedostateczną, ma prawo do jednej poprawy, której formę i termin wyznacza nauczyciel.
10. Uczeń możesz skorzystać z dodatkowej pomocy nauczyciela w wyjaśnieniu trudniejszych zagadnień (zwłaszcza po nieobecności na zajęciach). Takie konsultacje mogą się odbywać przed lekcjami, na przerwach, na zajęciach dodatkowych.
11.Ocena śródroczna i roczna jest wypadkową ocen cząstkowych, nie ich średnią arytmetyczną. Decydujący wpływ mają oceny z prac samodzielnych tj. sprawdzianów, testów, wystawiane zgodnie z poniższą skalą procentową:

SKALA PROCENTOWA
0% - 29% niedostateczny
30% - 49% dopuszczający
50 %– 74% dostateczny
75% - 89 % dobry

90 %- 100% bardzo dobry
powyżej 100% celujący (lub liczba punktów na ocenę bardzo dobrą i zadanie dodatkowe)

12.Oceny wystawione przez nauczyciela są jawne i uzasadnione oraz wpisane do zeszytu przedmiotowego.

13. Prace klasowe są przechowywane do końca każdego roku szkolnego. Mogą się z nimi zapoznać także rodzice (opiekunowie). Kartkówki są oddawane na bieżąco.

Kryteria wymagań ogólnych na poszczególne oceny z historii w klasach 4-8

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym stopniu wiadomości i umiejętności ujęte w podstawie programowej, poszerza swoją wiedzę o wiadomości wykraczające poza podstawę programową, prezentuje dodatkową wiedzę w toku zajęć lekcyjnych,
- selekcjonuje i hierarchizuje zdobyte wiadomości,
- formułuje przemyślane i oryginalne wnioski,
- samodzielnie wykonuje zadania o wysokim stopniu trudności, nie popełniając żadnych błędów merytorycznych,
- wnosi twórczy wkład do pracy lekcyjnej, proponuje oryginalne rozwiązania,
- wykorzystuje wiedzę w nowych sytuacjach poznawczych, potrafi samodzielnie formułować pytania i rozwiązywać problemy,
- rozwija zainteresowania historyczne, udzielając się w kole historycznym, wykazuje inicjatywę i pomysłowość,
- ma krytyczne podejście do zagadnień poruszanych na lekcji,
- potrafi dyskutować, używa odpowiedniej argumentacji,
- współpracuje z nauczycielem w przygotowaniu niektórych zajęć,
- planuje i organizuje swoją pracę oraz pracę grupy zadaniowej,
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował w niemal pełnym stopniu wiadomości i umiejętności ujęte w podstawie programowej,
- swobodnie wypowiada się na temat przyczyn, przebiegu i skutków wydarzeń oraz zjawisk historycznych i społecznych,
- samodzielnie wyciąga złożone wnioski,
- ocenia dokonania postaci historycznych,
- integruje wiedzę z różnych przedmiotów i źródeł różnego typu, wyraża ją w wypowiedziach ustnych i pisemnych,
- samodzielnie analizuje i interpretuje teksty źródłowe,
- dostrzega ciągłość i zmienność w różnych formach życia politycznego i społecznego (państwo, przemiany w strukturze społecznej, gospodarce itp.),
- aktywnie działa w zespole, wspiera innych, wpływa na efektywność pracy pozostałych członków grupy,
- uczestniczy w realizacji zadań dodatkowych,
- odnosi pewne sukcesy w konkursach przedmiotowych.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował w niepełnym stopniu wiadomości i umiejętności ujęte w podstawie programowej,

- prawidłowo posługuje się terminologią historyczną,
- porównuje wydarzenia z przeszłości, dostrzega złożoność związków przyczynowo-skutkowych między wydarzeniami,
- samodzielnie wyciąga ogólne wnioski,
- charakteryzuje dokonania ważnych postaci historycznych,
- samodzielnie gromadzi, porządkuje i wykorzystuje informacje z różnych źródeł,
- analizuje i interpretuje teksty źródłowe z niewielką pomocą nauczyciela,
- wykonuje wszystkie rodzaje ćwiczeń związane z orientacją w czasie,
- dobrze posługuje się mapą historyczną i planem, poprawnie odczytuje zawarte w nich informacje,
- umie krótko scharakteryzować poznane epoki,
- wskazuje elementy tradycji wszystkich epok w życiu współczesnym,
- zna różne systemy organizacji społeczeństw i państw,
- rozwiązuje typowe problemy z wykorzystaniem informacji z różnych źródeł, inspirowany przez nauczyciela potrafi rozwiązać trudniejsze zadania,
- swobodnie wypowiada się na wybrane tematy,
- formułuje i uzasadnia własne poglądy i opinie.
- aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- systematycznie przygotowuje się do zajęć i odrabia prace domowe.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- opanował minimum wiadomości i umiejętności przewidzianych w podstawie programowej,
- z niewielkimi trudnościami posługuje się terminologią poznaną na lekcjach,
- dostrzega podstawowe związki przyczynowo-skutkowe pomiędzy faktami historycznymi,
- wyciąga proste wnioski z otrzymanych informacji,
- dostrzega rolę głównych postaci historycznych w ważnych wydarzeniach,
- rozróżnia podstawowe typy źródeł informacji historycznej,
- pod kierunkiem nauczyciela gromadzi, porządkuje i wykorzystuje informacje z różnych źródeł,
- podejmuje próby analizy i interpretacji tekstu źródłowego,
- z niewielką pomocą nauczyciela umiejscawia wydarzenia w czasie,
- szereguje poznane wydarzenia w czasie,
- z niewielką pomocą nauczyciela umiejscawia wydarzenia w przestrzeni (mapa),
- podaje podstawowe cechy odróżniające epoki: starożytną, średniowieczną i nowożytną,
- wskazuje główne elementy tradycji starożytnej w życiu współczesnym,
- samodzielnie pracuje z podręcznikiem,
- wykonuje proste zadania pisemne, poprawia popełnione błędy merytoryczne,
- formułuje krótkie i proste wypowiedzi na zadany temat,
- formułuje ogólne opinie,
- wykazuje niewielką aktywność na lekcjach, ale współpracuje z grupą podczas realizacji zadań.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- opanował treści konieczne, ale jego wiedza jest fragmentaryczna, ma braki w podstawowych wiadomościach i umiejętnościach, lecz z pomocą nauczyciela potrafi je w dłuższym czasie nadrobić,
- przy pomocy nauczyciela wyjaśnia znaczenie podstawowych pojęć z zakresu historii,
- zna główne postacie historyczne,
- zna prosty podział źródeł historycznych,
- rozumie prosty tekst źródłowy,
- ma ogólną orientację w posługiwaniu się osią czasu, przyporządkowuje datę wiekowi,
- zna daty roczne przełomowych wydarzeń,
- odczytuje podstawowe dane kartograficzne, wskazuje na mapie wybrane państwa i regiony,
- umie nazwać poznane epoki oraz przedstawić ich ramy chronologiczne,
- posługuje się podręcznikiem,
- wykonuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- ma trudności ze zbudowaniem poprawnej wypowiedzi,
- zachowuje na lekcji bierną postawę, ale wykazuje chęć współpracy i odpowiednio motywowany jest w stanie przy pomocy nauczyciela wykonać proste polecenia.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował treści zawartych w podstawie programowej, ma poważne braki w podstawowych wiadomościach,
- nie opanował umiejętności związanych z myśleniem historycznym i stosowaniem treści historycznych i społecznych nawet w stopniu minimalnym,
- nie rozumie prostych związków między faktami historycznymi,
- nie potrafi odtworzyć istotnych elementów materiału opracowywanego na lekcjach,
- nie potrafi zbudować prostej wypowiedzi na zadany temat,
- nie wykonuje zadań realizowanych przez zespół klasowy, jest bierny, nie przejawia zainteresowania treściami przedmiotu ani chęci przyswajania wiadomości i współpracy z nauczycielem.

W przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w nauce lub ze stwierdzonymi deficytami rozwojowymi nauczyciel dostosowuje wymagania do potrzeb i możliwości uczniów, uwzględniając zalecenia zawarte w opinii pedagogiczno-psychologicznej. Szczegółowe sposoby postępowania zawarte są w procedurach dostosowania wymagań edukacyjnych.